

ISRAEL

FOLKMÄNGD: 6,9 milj. / HUVUDSTAD: Tel Aviv

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 – 87 – 98 – 100 – 105 – 111 – 138 – 182

■ Domstolsbeslut om återgång i arbete fortsätter urholka strejkrätten. Migrantarbetare har fortfarande en mycket otrygg tillvaro och det har varit praktiskt taget omöjligt att organisera dem.

LAGSTIFTNINGEN

Israeliska löntagare är fria att bilda och gå med i fackföreningar och har rätt att förhandla kollektivt.

Antifacklig diskriminering är uttryckligen förbjuden i lag.

Diskriminering av palestinska arbetare

Palestinier från Västbanken och Gazaremsan som arbetar i Israel får bilda egna fackföreningar där eller gå med i israeliska organisationer. Palestinska fackföreningar på Västbanken och Gazaremsan får emellertid inte bedriva facklig verksamhet inne i Israel. De palestinier som tillhör Histadrut får inte rösta eller väljas till förtroendeposter.

Palestinska arbetare har rätt till skydd under israeliska kollektivavtal som förhandlats fram av den israeliska centralorganisationen Histadrut, i utbyte mot en avgift till Histadrut på 0,80 procent av lönen. Hälften av de pengarna skickas vidare till den palestinska centralorganisationen PGFTU:s (Palestinian General Federation of Trade Unions) bankkonto. Efter Intifadan har det emellertid blivit praktiskt taget omöjligt att upprätthålla kontakterna mellan Histadrut och PGFTU.

De som inte är bosatta i området får bilda löntagarorganisationer som erkänns av regionala eller nationella arbetsdomstolar enligt kollektivavtalslagen. Bara erkända löntagarorganisationer får förhandla kollektivt.

Begränsningar av strejkrätten

Strejker är tillåtna, men organisationerna måste varsla dem 15 dagar i förväg om inte kollektivavtalet säger annat. Strejkleddare har lagstadgat skydd.

Regeringen och behöriga ministrar får vidta krisåtgärder för att ”försvara landet” och garantera allmänhetens säkerhet och ”oumbärlig verksamhet”. Sådana åtgärder, som kan gälla i upp till tre månader, ger regeringen möjlighet att utdöma hårda straff för dem som inte respekterar dem. Regeringen eller den offentliga arbetsgivaren kan begära att arbetsdomstolarna beordrar strejkande att återgå i arbete.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

De flesta löntagarna kan fritt utnyttja sina fackliga rättigheter även om arbetsdomstolar under år 2006 vid upprepade tillfällen givit order om återgång i arbete för flera sektorer. Ändrade anställningsformer speglar också en försvagning av fackföreningsrörelsen och urholkar dess ställning ytterligare. Det gäller särskilt den främsta centralorganisationen, Histadrut.

Nästan ingen respekt för arbetsmarknadslagarna

Enligt en rapport år 2006 från Association for Civil Rights i Israel, bryter 92 procent av arbetsgivarna mot arbetsmarknadslagarna. Offren är migrantarbetare och kvinnor. Nedgången sägs vara knuten till ökningen av svart arbetskraft och anställningar för viss tid, deltid eller som freelans. Handels- och industriministern har bara 200 inspektörer som ska se till att arbetsmarknadslagarna följs och många av dem arbetar deltid. Bara 18 inspektörer finns tillgängliga för att hjälpa anställda försvara sina rättigheter gentemot cheferna.

Problem för palestinska arbetare

Palestinska arbetare i Israel drabbas dagligen av allvarliga problem när de ska passera gränsövergångarna mellan Västbanken och Gazaremsan. Förutom den långa restiden drabbas de också ibland av säkerhetsskäl av gränsvakternas trakasserier och förödmjukande behandling. Politiken att begränsa antalet inreseplatser till Israel har tvingat mängder av löntagare till överbelastade övergångar och orsakat skador och till och med dödsfall.

Enligt vissa rapporter planerar Israel att minska antalet palestinska arbetare kraftigt till år 2008 och man skulle vilja övertala företag att flyta sina fabriker i Palestina.

Migrantarbetare

Migrantarbetare, som utgör runt 7 procent av den arbetande befolkningen, kommer allt oftare från Asien. Många av dem lever ensamma. Det sägs att 50 000 filippinier arbetar som sjukvårdsbiträden. Migrantarbetare måste förlita sig på individer eller företag för att få visum, vilket gör dem helt beroende av sina arbetsgivare.

Många arbetsgivare blir illa behandlade och deras arbetsgivare använder hot om utvisning för att neka dem deras grundläggande rättigheter. Fackliga organisationer deporteras systematiskt från landet. Histadrut har uppmanat israeliska arbetsgivare att bevilja migrantarbetare samma sociala och fackliga rättigheter som israeliska anställda har. Den israeliska arbetsdomstolen har hållit med om att den principen bör gälla.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Bakgrund

Den nya regering som vann valen i maj och leddes av premiärministern Olmert startade den 12 juli en stor offensiv i södra Libanon sedan tre israeliska soldater dödats av terroristorganisationen Hezbollah. Förutom den humanitära kris som detta orsakade det libanesiska folket, ledde konflikten också till israeliska dödsfall vilket ytterligare förvärrade en redan allvarlig socioekonomisk situation. De drastiska nedskärningarna av anslagen för sociala ändamål i de senaste årens statsbudgetar har ökat fattigdomen också bland löntagare och de fackliga organisationerna står inför många problem.

Domstolsbeslut tvingar fackföreningar avbryta strejker

Efter ett beslut i den nationella arbetsdomstolen avbröts en generalstrejk bland 600 000 offentliganställda den 30 november. Histadrut hade i flera månader begärt att eftersläpande löner till tusentals kommunalanställda skulle betalas ut.

I början av november ledde en strejk på Gen Gourion-flygplatsen till ett liknande beslut från arbetsdomstolen.

Oacceptabla villkor på en demonstration

Efter ansökan om tillstånd att hålla en demonstration på första maj begärde polisen att organisationerna på egen bekostnad skulle anlita säkerhetsvakter och bygga barriärer. Bland organisationerna fanns ledande aktivister från WAC (Workers Advice Centre). Denna frivilligorganisation för arbetsmarknadsfrågor är välkänd bland annat för att den försvarar arabiska arbetare i Israel. Organisationerna lämnade in ett klagomål till förvaltningen vilket ledde till att kraven drogs tillbaka.